



OGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 17.

V Četrtik 25. Maliga travna.

1950.

Kaj dela družba svetiga križa?

I. Zaspane katolčane dramti.

Tri sto let so judje in neznabogi (hajdje) z mečem in ognjem kristjane preganjali, ter hotli vero svetiga križa zatreti. V potokih je tekla nedolžno prelita kri zvestih spoznovavcev Jezusovih. Že so mislili sovražniki Jezusoviga križa kristjanstvo iz tega sveta potrebiti, in grozovitni kervolog Dioklecijan je sebi v slavo v kamen napisal: „Ni kristjanov več!“ Kar se caru Konštantinu križa veličastno znamenje na nebu prikaže, in na križi goreče napisano: „V tim znamenji boš premagal!“ Konštantin napravi veličastno bandero z znamenjem svetiga križa, ko se ravno v hud boj s svojim zopernikom Maksenijem napravlja. Srečno premaga svoje in kersanske vere sovražnike. Gerdo malikovanje pade in sveti križ, mogočno znamenje kersanstva, se po vsem znanim svetu zasvetli. Kersanska vera premaga, tempelni gerdih malikov se pozapró, kersanske cerkve od jutra do večera zidajo. Kakor po hudi zimi vse stvarjenstvo veselo zopet oživi, kader topla vigred ali spomlad zemljo ogreje, tako veličastno se je sveta katolska vera po vsih krajih razširala po tej mogočni veličastni premagi.

Kar se je svoje dni godilo, se v naših časih tudi godi. Sovražniki svetiga križa, katerih bog je trebuh, ali pa posvetna čast, ali pa zlato tele pozemeljske dobičkarije, hočejo pravo katolsko vero pokončati, novo paganstvo (hajdovsko vero) nasnovati, praviga Boga utajiti in ljudem nekake posvete nebesa narediti, kakor so jih svoje dni Izraelski otroci v Egiptovski sužnosti pri nadevanih mesenih loncih imeli. Veliko si prizadenejo ljudi oslepariti kakor skušnjavec Kristusa v pušavi. Abotnim, slabo učenim ljudem ponujajo kruha brez vsiga truda, premoženja na cente, kolikor se komu poljubi, prav po antikristovo; časti lakomnim ponujajo kraljestva sveta, ako pravo vero zapustivši z njimi potegnejo. Vsaka taka obljuba je dušna pijanka za slabo podučene, in pa za ne v strahu božjim izrejene ljudi. Kdor v sveti katolski veri dobro podučen ni, in pa po njej skerbno ne živi, je sovražnik svetiga križa in pa noviga neverstva tovarš. Terdi mrak noviga

pagaustva se vleče po francoskih in nemških deželah, pokriva serea brezštevilnih malovercev in zuga izvelicansko luč katolske vere ugasniti vsim, kateri se križa Jezusoviga, njega božjiga nauka živo ne primejo. Sovražniki križa Kristusoviga bi radi v naših krajih Evrope katolsko cerkev zaterli in pravičniga Boga tako rekoč prisilili, naj bi svoje božje kraljestvo vsim narodam vzela, in drugim narodam dal, ki bodo boljši sad kersanskiga djanja obrodili. Radi bi sedajni krivi preroki pravoluč ugasnili, in svoje zmote ljudem prižgali. Pridno svoje najemnike po svetu pošiljajo, mnogo lažujvih pisem in zapeljivih knjig ali bukvic med ljudi trosijo, imajo po mestih in terjih svoje derhale malovrednih postopačev, po vsih krajih razposlane potepuhe dobro plačane, de ljudi podpihujejo zoper Boga in zoper cerkev božjo, hvalijo kar posvetnim ljudem dopade, grajajo kar ni ljudem po spačeni volji, ter narveč tam opravijo, kjer kristjani vsi zaspani, ali pa veselja posvetniga pijani skerbno ne čujejo in pridno ne molijo, kakor jim je Kristus pred svojo smertjo toliko sereno sporočil rekoč: „Čujte in molite, de v skušnjavo ne pridete; duh je sercer voljin, ali meso je slabo“. Sovražniki Kristusovi so čuli in se čujejo; učenci Kristusovi so spali in se spijo. Zaspani so zbezali, zapustivši svojiga Gospoda; eden njih ga je clo trikrat zatajil. V taki strasni nevarnosti so tudi v sedajnih časih vsi zaspani kristjani Kristusa zapustiti, zatajiti in njega clo zgubiti na veke. Takih slabovernih je mnogo, in veliko jih spi. Njih zbuditi in za sveto katolsko vero prav oživiti, katolska družba svetiga križa želi.

Se hudo vreme na nebu prikaže in gerda ura zuga, vse na polji ogibati in pospraviti hiti, de se blago božje skode obvarje. Nar dražje blago naše iz svetih nebes je prava kersanska katolska vera, katero sveta mati katolska cerkev varje. Za to vsi pravoverni katolčani po vsih nemških deželah hite pravo vero med sabo ohraniti in svojim mlajšim nesokrunjeno privarovati.

Verni sosodje in sosede v katolsko družbo stopijo, de ložej drugi drugim pomorejo, in ta je katolska družba svetiga križa za kersansko resnico in pravico, ktera tudi po Slovenskim v nekterih

krajih veselo živi, in za živo vero pri svojih ljudeh skerbi. Prizadeva si, naj bi kristijani ne bili samo po imenu kristijani, ampak tudi po djanji, naj bi vedili, kaj verujejo in pa zakaj vedno pripravljeno odgovor dati vsacimu, kateri jih za upanje praša, ki ga imajo. (1. Petr. 3, 15.) „De potreba je nam hvaliti se s križem Gospoda našiga Jezusa Kristusa, v katerim je izveličanje, življenje in vstajenje naše, po katerim smo odrešeni in bomo izveličani“. Hvala kriza Kristusoviga se pa ima pokazati v djanji življenja praviga katolčana.

Prava vera je svitla luč; de pa luč lepó gori, ji je potreba dveh reči, čedniga stenja (niti ali tohta) in pa zlahniga olja. Drago stenje svete vere je kersanski poduk, olje pobožna molitev. Zato dvoje ima katolška družba svojim skerbeti. Tovarši in tovaršice družbe svetiga križa si v roke sežejo, de bodo otroke in rejenke doma kersanskiga nauka skerbno učili in kar sami ne znajo, druge naprosili. Zvečer pred večerjo se po zimi oče za mizo usede, pokliče otroke krog mize in moli z njimi na glas angelsko česenje za večno luč. Po tem reče čnimu, zdaj družimu povedati šest resnic, sedem svetih zakramentov, deset božjih, pet cerkvenih zapoved itd. Na to jim razloži, kar vé kersanskiga nauka, dokler se večerja na mizo prinese in ohladi. Je mati zjutraj po kuhnji pospravila in zopet po zimi h kolovratu sedla, zakliče majhne otročiče k sebi na klop, jih izprašuje, kdo jih je stvaril? Koliko je Bogov? itd. Ako so dobro znali, jim iz zgodob svetiga pisma kako lepo pové, ali jim pa milo pesmico zapoje.

Imajo pri hiši rejenca, ali rejenico, in gospodar ali gospodinja neutegneta učiti, ga priporočita kakimu poštenimu hlapeu ali pa pobožni dekli. Nevedne učiti božjih reči je dobro delo duhovske milosti, ki več velja ko zlato ali srebro ubogim dečiti. — Po leti, kader je dela veliko in pa trudni ljudje, se ima ob nedeljah in zapovedanih praznikih učiti na zeleni trati, v hladni senci pod milim Bogam po cerkvenim opraviilu.

Imajo pri hiši lepe bukve kersanskiga nauka, bere čedno kdor nar bolj zna, drugi pa tiho poslušajo. To se ima posebno od adventa do velike noči goditi, kader se ljudje na velikonočno izpraševanje pripravljajo, sveto velikonoč z Jezusam vredno obhajati. Domači kersanski poduk je svete vere juterna zarja, pri kateri hiši kersanskiga nauka ni, luč svete vere slabo gori; veter skušnjave pihne in ugasnila bo, ker potrebniiga stenja nima.

(Konec sledi.)

Razpis papeža Pija IX. na Italijanske škofe in nadškofe.

(Dalje.)

Zdaj gredo s. Oče naprej na tiste krive nauke od neke domisljene prostosti in enakosti, s katerim komunisti in socialisti, to je z drugo besedo tisti, ki hočejo vso človeško družbo preberniti in vse pravično posestvo posameznih podkopati, posebno delavce in nižje ljudstvo premotiti išejo. Pravijo s. Oče zatega voljo: „Naj verniki dobro pomnijo, kako de se to iz nature človeške družbe izhaja, de so vsi postavni gosposki v ti družbi pokorni, in de se nič ne da spremeniti v povelji Gospodovim, katero je za to stran v s. pismih izrečeno: zakaj pisano je: Bodite podložni vsaki človeški stvari zavoljo Boga, bodi si kralju, kakor nar višimu, bodi si vojvodam od njega poslanim v maševanje nad hudo-

delniki in v hvalo za dobre; zakaj to je volja božja, de z dobrimi deli k molčanju prisilite nevednost nespametnih ljudi, kakor prosti, in ne kakor de bi prostost imeli v zagrinjalo svoje hudobije, temuč kakor služabniki božji (1. Petr. 2, 13). In dalje: Vsaka duša bodi višim oblastim podložna, zakaj ni je oblasti, razun od Boga; ktere oblasti pa so, so od Boga vravnane; zatorej kdor se oblasti zoperstavi, se božji naredbi zoperstavi; kateri pa se zoperstavi, si sami pogubo najdejo“.

„Tudi morate vediti, de v raznih človeških zadevah je naravno in nepremeljivo to, de celó med njimi, kateri nimajo nobene viši oblasti, so eni viši od drugih, bodi si po raznosti dušnih ali telesnih lastnost, bodi si po bogastvu in časnim blagu; in de nikdar pod kakim imenam prostosti in enakosti ne more biti pripušeno, po blagu in pravicah drugih ljudi rok stegovati, ali po kateri koli poti poškodovati. Za to stran so božje postave, ki se semtertje v svetih bukvah zapisane najdejo, prav svitile, in prepovedujejo očitno, ne samo ptujiga blaga se ne polastiti, temuč ga se celó ne počeleti. (2. Mojz. 20, 15. 17. — Mojz. 5, 19. 21.)“

„Naj ubožni, naj nesrečni se pred vsim drugim spomnijo, koliko de so katolški veri dolžni, ktera živ in čist ohrani nauk Jezusa Kristusa, kateri je oznanil, de bo dobro, ki se ubogim in revnim skaže, tako vzel, kakor de bi njemu storjeno bilo. In on je naprej vsim napovedal posebin obrajt, ki ga bo sodnji dan za vse dela usmiljenja tirjal, bodi si, de bi z večnim življenjem zveste poplačal, kateri so take dela spolnovali, bodi si, de bi s terpljenjem večniiga ognja nje poštrafal, kateri so jih vnamar pušali“.

„Po tem svarjenji našiga Gospoda Jezusa in po ostrih oznanilih, ktere je storil zastran bogastva in njega nevarnosti, po naukih, kateri se nespremenjeni ohranijo v katolški cerkvi, je prišlo, de je stan ubozih in revnih veliko boljši per katolških narodih, kakor pa per družih. In ubogi bi v naših deželah se obilniši pomoč dobivali, ako bi v sredi zadnjih prekucij ne bile marsiktere po naših prednikih v njih polajšanje vstavljene naprave oropane ali pa zaterte. Naj bi pa tudi ubogi se spomnili, de po nauku Jezusa Kristusa jim ni žalostnim biti nad svojim stanam, zato ker je za uboštvo zares ložji pot v večno zveličanje pripravljena, ako svojo revsino poterpežljivo prenašajo, in ako niso samo na blagu, temuč tudi v duhu ubožni; zakaj on pravi: Blagor ubogim v duhu, zakaj njih je nebesko kraljestvo“. (Mat. 5, 3.)

„Naj bi pač celo verno ljudstvo vedilo, de so stari kralji neverških narodov in glavarji njih republik svojo oblast veliko, večkrat in bolj hudo v napak obračali, in naj bi po tem spoznalo, de je med dobrote naše svete vere tudi to šteti, ako so se poglavarji kersanskih časov po glasu te svete vere bali ojstre sodbe, ktera bo nad njimi sklenjena, kateri oblast imajo, in pa večniiga terpljenja, ki je grešnikom pripravljeno, terpljenja, v katerim bodo mogočni mogočno terpinčeni, in so zategavoljo nad svojimi ljudstvi bolj usmiljeno in bolj pravično gospostvo skazovali“.

(Konec sledi.)

Sedem naglavnih grehov naših šol.

Ljudstvo, katero svoje šole na poduk Jezusa, in nja izveličanske cerkve stavi, je podobno modrimu možu, koji hišo ali hram svoje sreče na skalo zida.

Ljudstvo, katero svojo mladino materi katoliški cerkvi iz duhovske reje jemlje in posvetni modroči v šolo pošilja, je podobno abotnemu možu, kateri stavi na pesek svoje sreče stan. Vetrovi zapeljivih naukov pripihajo, ploha prekucije priburi, velika povodnja zmešnjav nad tako ljudstvo pridere; hiša take vstave, ki na skali prave žive vere ne stoji, se zverne in njena potertija je velika. (Mat. 7, 24—27.) Kar nas večna resnica uči, nam vsakdanja skušnjava očitno priča, naj rečejo posvetni vresaki, kar hočejo.

Blizo štirideset let je že, kar pomnim, kako so se naše ljudske šole po kmetih množiti jele za omiko ljudi. Veliko si je gosposka prizadela, duhovska in deželjska, močno se je tudi večidel ljudstvo šol branilo; morale so se šole srenjam nekako vsiliti. Prisiljena reč pa po navadi malo dobrih stori. Tako po večim nase nemške šole po slovenskih deželah. Prava vera je teh štirideset let zlo med nami pešala, poštenje iz med ljudi ginilo, lepo zadržanje močno minilo. Ljudje se niso po teh šolah sploh kaj poboljšali, lahko pa pohujšali skoz to, ker niso šole prav ravnane bile. Šola pa, če prava ni, je boljše, de nje ni. Seme nauka pada v taki šoli med ternje, ali pa na skalo, in hitro usahne, ker prave mokrote nima.

Dvojno pregreho dosedajne šole po slovenskim sploh imajo, ktere vsak moder in pošten mož lahko spozna in omiluje, ako ni slep. Perva pregreha je, de niso dovolj cerkvene; druga, de niso slovene, kakor bi imele biti.

Otrok veliko tudi po Slovenskim v šolo hodi, pa malo se jih prav po kersansko izšola. Nekoliko brati in pisati, pa nemškovati se scer nauči, živo vero, kersansko zadržanje pa njih veliko zgubi. Glava se prebrisuje, serce za Boga pa zmerzuje; dalej ko v šolo hodi, več scer zna, pa vsako leto manj Boga ljubi. „Kaj ti pa pomaga govoriti od presvete Trojice učene reči, ako pri tebi ponižnosti ni, brez ktere presvete Trojici prijetin nisi? Učene besede te ne storé svetiga, ne pravičniga, ampak le pobožno življenje te Bogu prikupi. Naj bi si celo sveto pismo iz glave znal, vedil izreke vsih modrijanov, kaj bi tebi vse to pomagalo brez ljubezni, in gnade božje? Prazno je vse, in pa brez praviga hasna, ako nar perviga ni: „Boga ljubiti in njemu samimu služiti“. (Tom. Kemp. I., 3.) — To je sveta reč, pa tudi resnica gotova, de naši šolci dalej ko v šolo hodijo, v višji šole ko stopijo, manj se Boga bojé in veliko jih sveto vero clo zgubi, kader svoje šole doverši. Strašna zguba za mlade ljudi!

Kdo pa je kriv tolike in take šolske pregrehe?

Pervo grešijo stariši, kateri se le na šolo zanašajo in otroke doma v božjim strahu vtemeliti zamudé. Kar mati pri otroku zamudi, se težko kdaj popravi; kar oče nad detetam ne stori, šola tudi ne izbavi. Roditelji se zanašajo na učitelje, učitelji pa na stariše, in deca ostanejo srovina. — Veliko očetov pa tudi srečaš, kateri sami brez strahu božjiga, tudi otrokam zanj skerbeti jim je malo, ali pa clo nič mar. De otroci gladko čitajo, lepo pišejo, modro odgovarjajo, kar jih pobaraš, to reditelje zlo veseli. Ali pa tudi radi molijo, jeli se v cerkvi po kersansko vedejo in doma pošteno zadržé, to jim ni na skerbi. Mladeneč pa pota ne opusti tudi na svoje stare dni, kteriga se je v svojih mladih letih privadil. Samo tam, ker pri otrocih stariši pravo dno kersanskiga izkojenja pri svojih decah vtemelijo, šola srečno napreduje. Po tem se očitno vidi, de samo tisti doverseni šolci še imajo nekoliko božje

ljubezni in pa strahu božjiga, kateri so perve temelje verozakona iz očetniga doma v šolo prinesli.

(Dalje sledi.)

Razgled po kersanskim svetu.

Rim. Sv. Oče Pij IX. so 12. dan t. m. srečno prišli v Rim nazaj. Ta dan so zjutraj ob osmih odrinili iz Veletre; spremljevali so jih trije kardinali, Askvini, Dupont in Antonelli. Ob devetih so prišli v Gencano, kjer so se podali v farno cerkev prejet žegen s svetim rešnjim Telesam; ondi so dali svoj blagoslov praznični množici. V Gencani so Papež tudi blagoslovili Neapolitanske vojake, ki so jih do tam spremili, in francoske, ki so jim do tega mesta prišli naprot. Ko so kmalo potem došli v Ariccio, so ravno tako v cerkvi prejeli žegen s sv. rešnjim Telesam in blagoslovili veselo ljudstvo. V Albani, kamur so se ob desetih perpeljali, so se tudi precej podali v škofijsko cerkev, kjer so jih kardinal Patrici, škof tega mesta in Njih namestnik, sprejeli in jim dali žegen s sv. rešnjim Telesam; iz ene višave so Papež blagoslovili zbrano ljudstvo, ki je od veselja poskakovalo. Potem so kosili v škofi, kjer je bilo vse imenitno od kard. Patricja perpravljeno.

To mesto so ob dveh zapustili in ob štirih popoldne se perpeljali v Rim o neizrekljivim veselju in radovanju ljudstva, ki je ves široki Lateranski prostor napolnilo. Francoski in Rimski vojaki, ki so bili na tem prostoru nastavljeni, so jim skazali navadno čast. Topi iz Angelskiga grada in glasovi vsih zvonov so oznanovali mestu veseli in srečni prihod sv. Očeta.

Ko so sv. Oče prišli do velike Lateranske cerkve, so kardinal Barberini, ki so tu z vsimi korarji čakali, odperli vrata. Na to se je perblizala začasna mestna gosposka in jim podala ključe večniga mesta, s permernim nagovorom, na kteriga so sv. Oče odgovorili z besedami polnimi vse ljubeznjivosti.

Ko so iz vozá stopili, so jih sprejeli častiti kardinali, kterim je bila začasna vladba papeževih dežel izročena, in čast. kardinal vikari z vso duhovšino celiga mesta. Per lopi so jim vsi poslanci, ki se per svetim stolu znajdejo, dolžno čast skazali. Na to so dobili v veliki cerkvi žegen s sv. rešnjim Telesam in ponižno počastili glave sv. aposteljnov Petra in Pavla, in se obrnili potlej na pot v Vatikan. Vse pohištva so bile slovesno okinčane, vse ulice in vsi prostori so bili z brezštevilnimi množicami obsuti in neprenehljivi glasovi ploskanja so oznanovali serčno vdanost, ki v persih Rimljanov do sv. Očeta gori. V veliki cerkvi Vatikana jih je sprejel častitljivi zbor kardinalov, kateri so jih spremili do altarja (della confessione), kjer je bilo izpostavljeno sv. rešnje Telo. Zdej je bil slovesno zapet Te Deum in potem so sv. Oče šli na drugo stran altarja, kjer so se kazale drage svetinje, in perblizajoči se podobi sv. Petra, so kusnili njenje noge in spremljevani od kardinalov in poslancev, se podali v Vatikansko splotje. — Zvečer je bilo vse mesto praznično razsvitljeno. Veselo je slišati, de se per tolikih brezštevilnih množicah ljudstva prav nobena nerodnost ni pergodila, na vsih obrazih se je serčno veselje bralo. 12. dan Malotravna je imeniten dan za celo kersanstvo. Hvalimo z enim glasam svojih hvaležnih sere vsigamogočniga vladarja cerkve, ki svoje neveste nikdar ne zapusti, temuč ji podeli zmago čez vse sovražnike in ohrani podstavno skalo nepremakljivo! (Giornale di Roma.)

Laško. V Arpinu (kjer je bil slavni latinski govornik Ciceron rojen) je bil 1. Grudna p. l. prav vesel dan. Očetje družbe Jezusove — Jezuiti — so ta dan spet posedli svoj samostan, imenovan Kollegium Tullianum. Arpiški in Soraski plemenitniki so jim poslali

svoje kočije naprot. Ljudje, mestna gosposka, dva duhovna reda in korarji so jim šli naprot in jih s častjo v mesto, ktero jo bilo na večer lepo razsvitljeno, spremili. — Tudi v Veroni in v Benedkah jim je poljni maršal Radecki blagovolil se spet vseliti v pohištva, iz katerih so jih bili gerdi puntarji v l. 1848 izpodili.

Ker Protestantje na zahodnim Švajcarskim katoliške duhovne tolikanj preganjajo, de jih je veliko svoje cede popustiti in na Francosko perbežati moglo, je nadškof v Parizu, čast. gosp. Avgust Maria Sibour, za te maternike katoliške cerkve v 19. stoletji, ne pred malikavci, ampak pred protestanti, ki si po hinavsko ime evangeljčanov perlastujejo, — nabero milih darov vpeljal. — Drugo spričevanje od hudobije in grozovitosti protestantov do katolčanov v sedajnih časih je Irski otok. Kako uboge katolčane na Irskim, katerih je l. 1847 osmi del od lakote umerlo, njih protestanski gospodarji derejo, nam pove katolik Standard od 1. Grudna 1849 v tih besedah: V Modeligu so 4 protestanti, nobene protestanske cerkve ne duhovna, ali ubogi katolčani morajo na leto 440 liber šterlingov na desetini za protestansko cerkveno opravo (Cultus) plačati; v Seklinancu so 3 protestanti, ni cerkve ne duhovna; desetina znese 335 liber šterl. — V Klermu je 17 protestantov, ne cerkve ne duhovna; desetina 559 liber šterl. 19 šilingov. — V Efinu 10 protestantov, ne cerkve ne duhovna; desetina 320 liber šterl. — V Eilberstovnu 8 protestantov, ne cerkve ne duhovna; desetina 250 liber šterl. — V Mahoonaghu 8 protestantov, ne cerkve ne duhovna; desetina 500 liber šterl. — V Kilediu 12 protestantov, ne cerkve ne duhovna; desetina 484 liber šterl. 12 šil. — Po tem takim živi v tih 7 katoliških farah 62 protestantov, katerih vsak ubogimu katoliškemu ljudstvu po 46 liber šterlingov veljati pride, in vonder ne cerkve ne duhovna nimajo. (1 libra irskih šterlingov znese po našim 10 gld. 56 kraje.)

V Budiegoviški škofiji obhajajo zdaj ligorianeki minih ljudske misijone z velikim pridam za Čehe. Čudno, Judje in druga soderga rogoviležev so jih bili v l. 1848 iz Dunaja izgnali — in ministerstvo Pillersdorf je njih samostane zaperlo, zdaj pa delijo oni Čeham duhovni kruh. Tudi ob času aposteljnov so Judje preganjali kristjane, ki so se tako mogli razkropiti, ali ravno to je bil vzrok, de se je beseda božja še bolj po svetu oznanovala. (Djanj. apost. 8, 1—4.) Jeruzalem ob času sv. Stefana in Dunaj v l. 1848 sta si podobna. S.

Na Dunaji je 500 mestjanov v skupni prošnji vlado prosilo, de bi se list „Punch“ zaterl, ker se v njem toliko zasmehovanja in zasramvanja vsiga, kar je božjiga, znajde. — V drugi prošnji z veliko podpisi zelijo Dunajski mestnjani, de bi se samostani Ligorianskih mnihov in nun, ki so bili l. 1848 od puntarjev izgnani, spet njih duhovskim posestnikom odperli. — To so lepe znamenja, de na Dunaji katoliška vera še ni popolnoma v nič djana; ali to se bo zgodilo, če bojo Dunajski listi tako prosto, brez vsiga opoveranja, kakor se zdaj godi, smeli katoliško cerkev in njene postave sramotiti! Nar navadnisi listi, kakor „Lloyd“, „Ostdeutsche Post“, „Wanderer“, „Presse“, „Reichszeitung“, „Humorist“ itd., ki jih večidel Judje vredujejo, so polni strupeniga serda zoper katoliško vero, kakor se je vidilo un dan, ki so se toliko trudili vlado pregovoriti, de bi tako imenovan Placet še obderžala, to je, vse pastirske liste in ukaze papeža in škofov poprej pregledovala in njih razglašenja od svojiga dovoljenja odvisne delala. To pa Bog ne daj, zakaj po vstavi zamore avstrijsanska vlada tako dobro v rokah Judov in krivovercev kakor katolčanov biti. — Na vprašanje, kako je mogoče, de se na Dunaji, ki je v stanu obsede, take

reči natisujejo*), odgovori „Sion“: Veliko veliko vikših vradnikov, zatopljenih v duha cesarja Jožefa II., je do sv. vere merzlih in njih življenje dostikrat nekersansko. Tih rane, ki se katoliški cerkvi delajo, ne pečejo, ja marsikteri se k obrekvanju cerkve, kakor ga vredniki Safir, Bahman itd. v svojih strupenih listih po svetu trosijo, še posmehujejo, namest de bi ga ustavili“.

Razmere med cerkvijo in deržavo. Nekaj od sklepov, ki so jih lansko leto škofje na Dunaji storili, je že poterjenje od cesarja dobilo. Celo delo pa še per ministerstvu ni dokončano, ker je v nekterih rečeh posvetvanja s Papežem treba, nektore pa so z drugim deržavnimi zadevami v tako tesni zvezi, de jih ni moč doveršiti, dokler tudi leté niso po novih permerah osnovane. Za prihodnje posvetvanje še ostane, kar cerkveno premoženje, kloštre in postave v oziru sv. zakona zadene. Zdej pa so že marsiktere pravice, ki so bile cerkve dosihmal kratene, cerkvi spet nazaj dane. Škofje in verni sploh smejo v prihodnjič brez posebniga cesarskiga pervoljenja v cerkvenih rečeh Papežu dopisovati. Brez de bi bilo treba deželno gosposko vprašati, bodo zanaprej škofje svojim duhovnam in vernim naukaze dajali; samo per takih ukazih, ki očitne opravila zadevajo, bodo ob enim, ko te naznanila razglasijo, jih tudi deželni gosposki naznanje dali. — Cesar si perderžé pravico škofe in nadškofe (zunej Solnograškiga in Olomuškiga, Sekavskiga, Lavantinskiga in zazdej tudi Kerškiga) imenovati; vonder bojo per tem svét škofov zaslišali. — Oblast, duhovne, ki se namenam cerkve nasprot obnašajo, odstaviti, in sploh cerkvene kazni naložiti, bodo škofje brez opovere po cerkvenih postavah rabili. — Kjer je večina prebivavcov katoliške vere, bo tudi zanaprej ob nedeljah in praznikih katoliške cerkve, kakor dozdej, prepovedano, šumeče hlapčevske dela opravljati in očitno kupčevati.

Gradec. Shod (Konferenz), h kterimu so čast. Sekavski knezoškof korarje, konzistorialne svetovavec, bogoslovne profesorje in vse debante svojih škofj povabili, je bil 17. in 18. t. m. deržan. Seje so terpele dopoldne od 9—1, in zvečer od 6—9. Začele so se s tem, de so knezoškof oznanili sklepe lanskiga zbora škofov na Dunaji, ktere so pričujoči s serčno zahvalo zaslišali. Potlej so govorjenje napeljali na mnogotere reči, ki h podbudi duhovniga življenja v duhovšini in v ljudstvu tektniti zamorejo; vsak je smel svoje svete in vosila odkrito povedati. Pogovorili so se zastran vpeljave pastirskih sogovorov (Pastoral-Konferenzen) — v mestu vsak mesec, po deželi vsake kvatre — zastran obhajanja eksercij za duhovne in misijonov za ljudstvo, zastran prazničniga opravljanja perviga otročjiga obhajila; sklenili so ustanoviti in podpirati katoliške družbe in bratovšine itd. Gotovo bo ta shod, ki je škofijski zbor (Diöcesan-Synode) nadomestil, veliko k pozdignjenju katoliškiga življenja perpomogel in njegov sad se bo kmalo v djanji pokazal. (Wahrheitsfreund.)

Šent-Andrej. V tednu pred binkošti bodo duhovni Lavantinske škofije imeli v Šent-Andreji eksercije.

Ljubljanska škofija. V tekočim mescu sta dva duhovna umerla, namreč gosp. Janez Tomšič, fajmošter v Studenim (Kaltenfeld) 17. Malotravna, in gosp. Jožef Dagarin, fajmošter in dehant v Kranji, izslužen profesor naravne za bogoslovce in veroznanstva za učence modroslovja, 22. Malotravna.

*) Tudi gerdi roman Evgenija Sue: „Skrivnosti ljudstva ali osode proletarske družine“, zoper kteriga se je sodniška oblast v Parizu vzdignila, se na Dunaji pre- stavlja in natisuje!! —